

AT HOME IN
EUROPE



BEVORDERING VAN SOCIALE INCLUSIE



OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS



“Veel mensen laten zich nog steeds leiden door het uiterlijk. Veel mensen aanvaarden nog steeds niet dat Duitsers ook van verschillende origine kunnen zijn. Ik zou graag gezien worden als een lid van deze maatschappij, als iemand die hier leeft en die moeite doet, en die dezelfde rechten en plichten zou willen hebben.”

Man, 30-39, **Berlijn**, vragenlijst

MISSIE

Het 'At Home in Europe' (Thuis in Europa) project van de Open Society Foundations zet zich in om de sociale inclusie van kwetsbare gemeenschappen in een veranderend Europa te bevorderen.

Middels onderzoeks- en bewustmakingsactiviteiten gaat het project dieper in op de politieke, sociale, culturele en economische participatie van moslims en andere gemarginaliseerde groepen in West-Europa. Er wordt veel belang gehecht aan de door lokale gemeenschappen en stadsbesturen geleverde inspanningen om discriminatie te beperken, waarbij wordt gestreefd naar een gelijke behandeling voor iedereen. Het project heeft tot doel de belemmeringen te identificeren die een volledige en gelijke behandeling in de weg staan en factoren die tot marginalisering leiden beter te begrijpen. Andere doelstellingen zijn het promoten van doeltreffende integratiepraktijken en beleidsvormen, alsmede het organiseren van bewustmakingscampagnes om de participatie en kansen te verhogen door het inschakelen van bewoners, beleidsmakers en het maatschappelijk middenveld.

Moslims in EU-steden

Het 'At Home in Europe'-project tracht sinds 2007 de sociale inclusie te verbeteren van Europa's diverse Moslimgemeenschappen. Ook wordt in 11 EU-steden onderzocht hoe effectief lokaal overheidsbeleid en de uitvoering zijn bij het tot stand brengen van een zinvolle integratie.

De 11 steden in de 'Muslims in EU Cities' (Moslims in EU-steden)-verslagen zijn Antwerpen (België), Kopenhagen (Denemarken), Marseille en Parijs (Frankrijk), Berlijn en Hamburg (Duitsland), Amsterdam en Rotterdam (Nederland), Stockholm (Zweden), alsmede Leicester en Waltham Forest-Londen (Verenigd Koninkrijk).

Middels diepte-interviews met de voornaamste partijen, feedbackgesprekken,

rondetafelgesprekken, focusgroepen, en een vragenlijst voor islamitische en niet-islamitische inwoners in elke stad, richten de verslagen zich op participatie, identiteit en burgerschap, de rol en impact van de media, opleiding, werkgelegenheid, huisvesting, gezondheid en het strafrechtelijk systeem. De rapporten bieden ook aanbevelingen voor het verbeteren van de leefomstandigheden. Na publicatie van elk stadsverslag volgen bewustmakingsactiviteiten om aanname van aanbevelingen op lokaal-, nationaal- en Europees niveau te implementeren.

Alle stadsverslagen, alsook een overzicht en de 'best practices'-gids staan online op www.opensocietyfoundations.org/projects/home-europe

De waarheid ontsluit

De relatie tussen de Europese identiteit en publieke uitingen van religie zorgt voor veel discussie en controverse. In verschillende Europese landen en steden bestaat al een verbod op het dragen van een hoofddoek in openbare ruimtes. Dat heeft gevolgen voor de onderwijs- en werkgelegenheidsvooruitzichten van veel islamitische vrouwen en meisjes. Op 11 april 2011 is in Frankrijk, na een periode van intens publiek debat, de wet van kracht gegaan die de gezichtsbedekkende sluier verbiedt. Andere West-Europese landen hebben een soortgelijk verbod ingesteld, of overwegen dit.

Eén van de 'At Home in Europe'-rapporten gaat in op de beperkingen op religieuze kleding in de openbare ruimte in Europa, met speciale aan-

dacht voor de gezichtsbedekkende sluier. In het rapport worden de ervaringen en standpunten van vrouwen die de sluier dragen geplaatst tegenover de door media en politici verspreide populaire mythes en misvattingen.

'Unveiling the Truth: Why 32 Muslim Women Wear the Fullface Veil in France' (De waarheid ontsluit: Waarom 32 moslimvrouwen de gezichtsbedekkende sluier dragen in Frankrijk), werd in april 2011 gepubliceerd. Dit rapport is te vinden op

www.opensocietyfoundations.org/publications/unveiling-truth-why-32-muslim-women-wear-full-face-veil-france

UITDAGINGEN

Het beleid en de debatten over integratie en immigratie in Europa worden gevoerd in een klimaat van angst. Deze angst wordt gevoed door demografische verschuivingen als gevolg van immigratie, de vermeende uitholling van etnische, nationale en culturele identiteiten en de zichtbaarheid van diversiteit en religie.

Discriminatie van en vooroordelen tegen personen met een minderheidsachtergrond nemen toe omdat populistische partijen steeds vaker ten strijde trekken tegen het politieke en sociale systeem. Elk pleidooi voor de bescherming van minderheden in een open Europa moet ook rekening houden met de behoeften en bekommernissen van de meerderheid. Deze complexe situatie stelt Europa voor één van haar grootste uitdagingen: hoe kan worden gezorgd voor gelijke rechten en sociale samenhang in een klimaat van politieke spanningen, wereldwijde recessie en snel groeiende diversiteit?

Het doel van het 'At Home in Europe'-project is inzicht krijgen in de gemeenschappelijke zorgen en uitdagingen van inwoners van Europese steden, ongeacht hun etnische of religieuze achtergrond. Een belangrijke doelstelling is het promoten van 'best practices' voor sociale inclusie bij beleidsmakers, de samenleving en het maatschappelijk middenveld in de Europese steden en daarbuiten, inclusief manieren om verschillen te begrijpen en uitdagingen te overwinnen.



“Je moet elkaar waarderen om wie je bent en wat je doet, en als de één naar de kerk gaat en de ander naar de moskee, dan is dat hun eigen zaak. Los daarvan, maakt het niets uit.”

Man, 20, **Amsterdam**, focusgroep

ONDERZOEK

Middels kwalitatief en interdisciplinair onderzoek documenteert het 'At Home in Europe'-project dagelijkse ervaringen en de interactie van buurtbewoners met hun stad, lokale overheid en de bredere samenleving. Dit door lokale deskundigen met een grondige kennis van de politieke en sociale context uitgevoerde onderzoek bestaat uit focusgroepen, diepte-interviews, enquêtes en besloten rondetafelgesprekken.

De integratie van moslingemeenschappen is een belangrijk aandachtspunt in het programma. Het onderzoeksproject 'Muslims in EU Cities' (Moslims in EU-steden) geeft een overzicht van de standpunten van moslims en niet-moslims en geeft beleidsgerichte aanbevelingen voor het verbeteren van leefomstandigheden en kansen.

Het onderzoek naar moslingemeenschappen stelt de noodzaak vast dieper in te gaan op de integratie van andere minderheidsgroepen in Europa, waaronder nieuwe gemeenschappen die er in de laatste tien jaar zijn bijgekomen.

Toekomstig onderzoek van het 'At Home in Europe'-project zal zorgen voor een beter inzicht in de bekommernissen van verschillende bevolkingsgroepen, op het moment dat Europa de uitdagingen aangaat op het gebied van populisme, de strijd om schaarse middelen, efficiënte openbare dienstverlening en de vermeende uitholling van culturele identificatie. Nieuw onderzoek zal inzicht geven in de ervaringen van Somaliërs in een aantal Europese landen en sociaal kwetsbaren binnen de meerderheid.

Somaliërs in Europese steden

Al generaties lang leven er in sommige delen van Europa mensen van Somalische origine, maar in de afgelopen 15 jaar is hun aantal sterk toegenomen. Uit gesprekken met gemeenteambtenaren, beleidsmakers en maatschappelijke organisaties tijdens het 'Muslims in EU Cities'-onderzoek is gebleken dat het gebrek aan informatie over de opvattingen, ervaringen en zorgen van Somaliërs voor de beleidsplanning een belangrijke kennisloof met zich meebrengt.

Het project 'Somalis in European Cities' (Somaliërs in EU-steden) zal rapporten opstellen over de leefomstandigheden van Somaliërs in zeven Europese steden. Er zal ook worden onderzocht op welke manieren de gemeenten de groeiende sociale, politieke en economische spanningen tegen gaan, rekening houdend met de behoeften van Somaliërs bij het nemen van belangrijke besluiten. De vanaf 2013 gepub-

liceerde rapporten zullen de 'best practices' in kaart brengen, alsook beleidsaanbevelingen doen op lokaal, nationaal en internationaal niveau om, waar nodig, verandering te stimuleren.

Het onderzoek richt zich op zeven Europese steden: Amsterdam, Kopenhagen, Helsinki, Leicester, Londen, Malmö en Oslo. Deze zeven steden hebben een Somalische populatie die zich in de afgelopen tien jaar aanzienlijk heeft ontwikkeld en uitgebreid. Uit gesprekken met beleidsmakers en professionals in de openbare dienstverlening is gebleken dat er behoefte is aan meer inzicht in deze recentelijk gevestigde migrantengemeenschap.

Het 'Somalis in European Cities'-onderzoek zal gepaard gaan met een geïllustreerd relaas over de dagelijkse ervaringen van in West-Europa wonende Somaliërs.

“Ja, ik ben nieuw vergeleken met anderen. Maar het voelt alsof ik altijd al in Leicester heb gewoond. Ik zou mezelf omschrijven als Europeaan, Somaliër, moslim. In Leicester hebben mensen respect voor je, ongeacht je achtergrond en of je nu zwart, wit, Aziatisch, moslim, christen of sikh bent.”

Vrouw, **Leicester**, interview

Betrekken van gemarginaliseerde meerderheidsbevolkingen en -gemeenschappen

Steeds meer mensen in Europa ervaren economische, sociale en politieke uitsluiting. Te midden van de Europese economische crisis en desondanks inspanningen vanuit de Europese Unie om armoede en sociale uitsluiting te bestrijden, stijgt sociaaleconomische uitsluiting. Uitsluiting is niet alleen een probleem voor minderheden; diegene die zichzelf rekent tot de 'etnische' of 'religieuze' meerderheidsbevolking, kan ook politieke, economische en sociale uitsluiting ervaren. In een tijd waarin overheidsuitgaven drastisch verminderen, de demografie in grote steden continu verandert en het publieke vertrouwen in de overheid verzwakt, blijkt ontrecting van blanke meerderheidsbevolkingen een essentieel onderwerp dat zowel beter moet worden begrepen als aangepakt.

'Engaging Marginalized Majority Populations and Communities' (Betrekken van gemarginaliseerde meerderheidsbevolkingen en -gemeenschappen) bouwt voort op het 'Muslims in EU Cities'-onderzoek, waarin gedeelde problemen en zorgen van moslim- en niet-moslimrespondenten werden onthuld. Het 'Muslims in EU Cities'-onderzoek benadrukte de relevantie en noodzakelijke aandacht voor de ervaringen en stemmen van gemarginaliseerde blanke bevolkingsgroepen en -gemeenschappen

bij het onderzoeken van sociale cohesie en participatie. Het 'Engaging Marginalized Majority Populations and Communities'-onderzoek zal de behoeften en zorgen van arme blanke gemeenschappen in zes Europese Unie-steden identificeren. Daarnaast zal het in kaart brengen hoe zij op lokaal niveau worden betrokken en hoe met hun ambities en behoeften worden omgegaan. Dit pan-Europese vergelijkingsproject zal afzonderlijke stadsverslagen opstellen, die in 2014 zullen worden gepubliceerd. Deze verslagen zullen de werkelijke belangenkwesities van deze gemeenschappen inzichtelijk maken. Naast de mogelijkheid voor beleidsmakers om de stemmen en standpunten van deze gemeenschappen te horen, biedt het rapport 'best practice'-voorbeelden voor het creëren van cohesie. Ook doet het rapport beleidsaanbevelingen op zowel stedelijk, nationaal als internationaal niveau om, waar nodig, veranderingen te stimuleren.

Het onderzoek richt zich op zes steden in EU-lidstaten: Aarhus, Amsterdam, Berlijn, Lyon, Manchester en Stockholm. Open Society Foundations zal, indien van toepassing, samen met gemeenschappen, maatschappelijke organisaties en alle overheidslagen belangenbehartigingsactiviteiten implementeren ter bevordering van de bevindingen.

“Niet iedereen wordt betrokken in de maatschappij. In een functionerende maatschappij moet iedereen kunnen meedoen, en erbij worden betrokken.”.

Man, **Stockholm**, focusgroup

BELANGENBEHARTIGING

Op basis van de resultaten en aanbevelingen uit het onderzoek ontplooit het 'At Home in Europe'-project diverse belangenbehartigingsactiviteiten. Middels deze activiteiten wordt getracht vorm te geven aan, en invloed uit te oefenen op het overheidsbeleid, met als doel een beter begrip en verhoogde participatie van minderheidsgroepen en gemarginaliseerde gemeenschappen. Bovendien wil het project het maatschappelijk middenveld en de overheid ondersteunen bij het vormen van een achterban die het negatieve discours over religieus en etnisch pluralisme in Europa kan betwisten.

Dankzij de samenwerking met lokale, nationale en internationale partners draagt het project bij aan de versterking van basisinitiatieven en netwerken van kleinschalige financiering. Daarnaast bevordert het de betrokkenheid tussen ambtenaren en maatschappelijke organisaties, en ondersteunt het extern onderzoek over de uitsluiting en discriminatie waarmee verschillende minderheidsgroepen worden geconfronteerd.

CHANTIER INTERDIT AU PUBLIC

PERIODE	
DATE DE CHANTIER	
DATE	
MAIRIE	
SUPERFICIE DU TERRAIN	
PERIMETRE DU CHANTIER	
HAUTEUR AU SOL	
AUTRE DES TRAVAUX	



AT HOME IN EUROPE

OPEN SOCIETY FOUNDATIONS

Open Society Foundation
Millbank Tower
21-24 Millbank
Londen
SW1P 4QP
Verenigd Koninkrijk

Open Society Institute—Boedapest
Oktober 6. u.12
H-1051 Budapest, Hongarije

EMAIL

athomeineurope@opensocietyfoundations.org

WEBSITE:

www.opensocietyfoundations.org/programs/home

TWITTER

@HomeInEurope

ONTWERP

Dennis Ahlgrim/Ahlgrim Design Group

FOTOGRAFIE

Omslag

PARIJS. © William Daniels/Panos Pictures voor Open Society Foundations

Binnenzijde (voor)omslag

BERLIJN. © Malte Jäger/Panos Pictures voor Open Society Foundations

Binnenzijde (achter)omslag

MARSEILLE. © William Daniels/Panos Pictures voor Open Society Foundations

Binnenzijde voorflap en achterflap

Afbeeldingen van Open Society Foundations

Fotohokje op het Kopenhagen Eid Festival, foto's van Sarah Coghill
voor Open Society Foundations.

© 2012 Open Society Foundations

AT HOME IN EUROPE



OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS